

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ İÇ DENETİM BİRİMİ 2009-2010-2011 DÖNEMİ İÇ DENETİM PLANI

I – GİRİŞ

Bu plan, Manisa Celal Bayar Üniversitesinin 2009, 2010 ve 2011 yılı çalışmalarını kapsar.

İç Denetim Planı, İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanan iç denetim strateji belgesi ve Üniversitemiz İç Denetim Birim Yönergemize dayanılarak hazırlanmıştır.

II – İDARENİN TANITIMI

11/07/1992 tarih ve 21281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 3837 Sayılı Yasa ile kurulan Manisa Celal Bayar Üniversitesi 1 Rektör, 2 Rektör Yardımcısı ile 5 fakülte, 3 enstitü, 4 yüksekokul, 15 meslek yüksek okulu, 9 araştırma ve uygulama merkezi ve genel sekreterliğe bağlı daire başkanlıkları ile diğer idari birimleriyle Manisa ve çevresinde önemli bir yer tutmaktadır.

Bu bağlamda Üniversitemizin esas faaliyetlerini sürdürdüğü bütün bu alanlar ile faaliyetlerinin devamını sağlamak için yapılacak idari ve mali bütün uygulamalar denetim alanına girmektedir.

III – STRATEJİK AMAÇLAR

İç Denetim Koordinasyon Kurulunun yayınladığı “Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi” çerçevesinde, İç Denetim Birimi tarafından hazırlanan 2009 - 2011 Dönemi İç Denetim Planında;

- İç denetim biriminin idare teşkilat şemasındaki yerinin, iç denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesini sağlayacak şekilde organize edilmesi,
- Birimlerin iş süreçleri, yönetim ve kontrol süreçlerinin gözden geçirilmesi,
- İdarenin risk yönetim süreçlerinin incelenmesi,
- Denetimde risk odaklı yaklaşımın benimsenmesi,
- Denetimlerde, sistem denetimi, uygunluk denetimi, mali denetim ve performans denetimi sıralamasının esas alınması,
- Denetimlerde, denetlenen birimlerin yönetim ve kontrol süreçlerindeki zayıflıkların veya geliştirilmesi gereken alanların ortaya çıkarılması ve gerekli

İÇ DENETİM BİRİMİ

iyileştirmelerin yapılması amacıyla birim yöneticileriyle birlikte ortak aksiyon planlarının hazırlanması,

- İç denetim faaliyetleri sonucunda birim ile mutabık kalınan ve aksiyon planına bağlanan önerilerin planlandığı şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin izlenmesi,
- Denetim ve danışmanlık faaliyetlerinin beraber yürütülmesi,
- İç denetim birimlerinde yürütülen iç denetimin ilgili standart, mevzuat ve rehberlerde yer alan düzenlemelere göre yapılıp yapılmadığını izleyecek bir iç gözetim mekanizmasının (denetim gözetim sorumlusu belirlenmesi gibi) kurulması,
- İç denetçilerin nicelik ve niteliklerinin artırılması amacıyla; ihtiyaç duyulan alanlarda eğitimlerin başlangıçta dışardan hizmet alımı yoluyla ya da diğer iç denetim birimlerindeki yetkin personel aracılığıyla yürütülmesi, sonraki dönemlerde iç denetçiler arasından eğitici olabileceklerin belirlenmesi ve iç denetim biriminin kendi eğitici kadrosunun oluşturulması, iç denetçilere mevzuat uyarınca asgari yüz saatlik meslek içi eğitimin üç yıla yayılarak verilmesi,
- İç denetim alanında akademik çalışması olan kişi ve kurumlarla işbirliği yapılması ve bu alandaki çalışmaların teşvik edilmesi,
- İç denetim konusundaki farkındalığın artırılması amacıyla, bilgilendirme toplantıları ve seminerler düzenlenmesi,
- Ortak politikaların belirlenmesi, karşılıklı roller ve beklentilerin açıklığa kavuşturulması ve olası problemlerin çözümü amacıyla Kurul ve iç denetim birimleri ile kamu idareleri ve diğer denetim birimleri arasında yakın işbirliği sağlanması,

amaçlanmaktadır.

IV – PLANIN UYGULANMASINDA UYULACAK İLKELER

2009-2011 Dönemi İç Denetim Planı; iç denetim biriminde biri birim yöneticisi olmak üzere toplam üç iç denetçinin yer aldığı, resmi tatil, mazeret izni ve yıllık izinler dikkate alınarak her bir iç denetçi için 2009 yılında 223 işgünü, 2010 yılında 221 işgünü, 2011 yılında 222 işgünü bulunduğu, risk değerlendirme çalışmalarının yapıldığı ve denetim alanlarının öncelik sırasına konulduğu dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Celal Bayar Üniversitesi İç Denetim Birimince 2009 – 2011 Dönemi iç denetim planının hazırlanmasında; İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından yayımlanan Kamu İç Denetim Planı ve Programı Hazırlama Rehberinde belirtilen temel ilkeler esas alınmıştır.

2009 – 2011 Dönemi iç denetim planının uygulanması sırasında uyulması gereken genel ilkeler aşağıda belirtildiği gibidir.

- Denetimde öncelik, denetlenen birimin faaliyetlerinin ve iç kontrol sisteminin; organizasyon yapısına katkı sağlayıcı bir yaklaşımla analiz edilmesi,

İÇ DENETİM BİRİMİ

eksikliklerinin tespit edilmesi, kalite ve uygunluğunun araştırılması, kaynakların ve uygulanan yöntemlerin yeterliliğinin ölçülmesi suretiyle değerlendirilmesidir. Bundan başka, üst yönetici ile birim yöneticilerinin faaliyetlerini yürütürken hesap ve işlemlerinin kanun, kararname, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve genel yazı gibi mevzuat düzenlemelerine uygun yürütülüp yürütülmediğinin tespiti ile varsa hata ve noksanlıkların ortaya çıkarılması, bu hata ve noksanlığın sebeplerinin araştırılması ve bu sebeplerin ortadan kaldırılması, idarenin etkinlik, verimlilik ve hizmet kalitesinin artırılması, personelin eğitim eksikliğinin giderilmesi ile sorunlara dikkat çekilmesi ve çözüm önerisinde bulunulması denetimlerimizde esastır.

- Denetim kaynağı kullanımında risk odaklı yaklaşım benimsenmiş, iç denetimde; sistem denetimi, uygunluk denetimi, mali denetim ve performans denetimi sıralaması esas alınmıştır.
- Denetim alanlarına ayrılan süreler; mevcut denetim kaynağı ile denetim alanlarının kapsamı dikkate alınarak tespit edilmiştir.
- Denetim evreni dahiline alınan konulardan yapılacak olan yıllık programa göre denetlenecek alanlarda uyulacak ilkeler ve süreler hazırlanacak yıllık programda ayrıntılı olarak yer alacaktır.
- İç Denetçiler, denetim sırasında suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini üst yönetime bildirecektir.
- Denetimin yürütülmesinde iç denetimin standart, mevzuat ve rehberlerde yer alan düzenlemelere göre yapılıp yapılmadığını izleyecek “İç Gözetim Mekanizması (denetim gözetim sorumlusu iç denetçilerin belirlenmesi)” kurulması denetimlerimizde esastır.
- Programın uygulanması sırasında, iç denetim birim kaynaklarında, denetim alanları için belirlenen sürelerde ve diğer hususlarda sapmalar meydana geldiğinde; denetim alanlarının risk analizi dikkate alınarak programda değişiklik yapılacaktır.

V – RİSK DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Risk, idarelerin kuruluş amaçları ile stratejik hedeflerine ulaşmasına ve görevlerin ifasına engel olabilecek veya beklenmeyen zararlara yol açabilecek durum ya da olaylardır.

Risk esaslı denetim; idarelerin faaliyet alanlarına ilişkin risk faktörlerinin tanımlanmasını, risk seviyelerinin ölçülmesini, bu riskler için uygulanan kontrollerin etkinlik ve yeterliliğinin değerlendirilmesini ve yüksek risk içeren alanlara denetim önceliğinin verilmesini öngören bir denetim yaklaşımıdır.

İç Denetim Birimince risk değerlendirmesi; İDKK'unca yayınlanan “Kamu İç Denetiminde Risk Değerlendirme Rehberi” esas alınarak yapılmış olup dört aşamadan oluşmaktadır.

- Denetim evreninin tanımlanması

İÇ DENETİM BİRİMİ

- Denetim alanlarının belirlenmesi
- Yapısal risk düzeylerinin belirlenmesi
- Denetim alanlarının önceliklendirilmesi

Denetim evreninin tanımlanması

Denetim evreni, denetlenebilecek alanların tamamını ifade eder. Üniversitemizin denetim evreni;

-Üniversitemizde işe başladığımız tarihten bugüne kadar idare tarafından verilen görevlere ilişkin yapılan inceleme, araştırma ve danışmanlık çalışmalarından,
-Üniversitemizdeki bütün birimlerin iç denetim birimine vermiş oldukları süreçlerden,
-İç Denetim Birimince yapılan çalışmalardan ve denetim elamanı olarak görev yaptığımız dönemlerdeki deneyimlerimizden,

oluşmakta olup, denetim evreni **Tablo-I**'de gösterilmiştir.

Denetim alanlarının belirlenmesi

Denetim evreninin; birim, faaliyet, süreç, proje veya bunlardan birkaçı bir arada değerlendirilmek suretiyle idare faaliyetlerinin denetlenebilir bölümlere ayrılmasıyla denetim alanları belirlenir.

İç Denetim Birimi olarak Üniversitemizin denetim alanları, Üniversitenin tüm birimleri ile söz konusu birimlerin süreçleri bir arada değerlendirilmek suretiyle belirlenmiş olup, denetlenebilir birim süreçleri **Tablo-II**'de gösterilmiştir.

Yapısal risk düzeylerinin belirlenmesi

Riski bir olay veya faaliyetin kurumu olumsuz olarak etkileme olasılığı olarak tanımladığımızda, yapısal risk; mevcut kontroller ve tedbirler dışarıda tutulduğunda kamu idarelerinin mevcut yapısından veya faaliyetin doğasından kaynaklanan risktir.

İdarelerin yapısal risk düzeylerinin belirlenmesi çalışmaları, yapısal risk kriterlerinin (unsurlarının) tanımlanması ve ölçülmesi aşamalarından oluşmaktadır.

İç Denetim Birimince, Üniversitemiz faaliyetlerine etki eden dört risk kriteri tanımlanmıştır. Bunlar; bütçe büyüklüğü, işlem hacmi ve personel sayısı, faaliyetlerin karmaşıklığı, yapısal,işlevsel ve teknik değişikliklerdir.

Bütçe büyüklüğü; kamu idaresine bütçeyle verilen kaynakların büyüklüğü, kayıp ve zararların gerçekleşme olasılığını artırır.

İşlem hacmi ve personel sayısı; işlem hacminin büyüklüğü karşısında personel sayısının yetersizliği hata yapma olasılığını artırarak idareyi riskli bir konuma getirebilir.

Faaliyetlerin karmaşıklığı; idarenin faaliyetlerinin karmaşıklığı, kontrollerin uygulanmasını zorlaştırarak hata yapma ihtimalini artırabilir.

İÇ DENETİM BİRİMİ

Yapısal, işlevsel ve teknik değişiklikler; Yetersiz ve başarısız içsel süreçlerden, personel ve sistemlerden ya da dışsal olaylardan kaynaklanan, doğrudan veya dolaylı zarar riskidir.

Denetim alanlarına yönelik yapısal risk kriterleri tanımlandıktan sonra, denetim alanlarının bu risk kriterleri karşısındaki durumu değerlendirilmek suretiyle yapısal risk düzeyleri kümülatif yöntemle göre belirlenmiştir.

Kümülatif yöntemde; her risk kriterine idare faaliyetlerine etkisi ve önemi göz önünde bulundurularak bir ağırlık verilir. Aynı şekilde, her risk kriterine risk seviyesini gösteren 1'den 5'e kadar bir değer verilir. En düşük risk seviyesi için 1 ve en yüksek risk seviyesi için ise 5 değeri kullanılır. Daha sonra, verilen bu değer ağırlığıyla çarpılarak her bir kriter için risk puanı bulunur. Son olarak her kriter için elde edilen risk puanları toplanarak denetim alanının yapısal risk düzeyi belirlenir. Kümülatif Yöntemle göre Üniversitemizin yapısal risk değerlendirmesi plan ekinde yer almıştır (**Ek:1**).

Denetim alanlarının önceliklendirilmesi

Risk değerlendirmesinde son aşama, her bir denetim alanına ait risklerin mukayese edilerek denetim alanlarının sıralanmasıdır.

Tablo-II' de gösterilen her denetlenebilir alan, yukarıda açıklanan risk kriterleri esas alınarak kümülatif yöntem uygulanmak suretiyle değerlendirilmiş olup, risk öncelik sırasına göre denetim alanları **Tablo III**'de gösterilmiştir.

Önceliklendirilen denetim alanları 5,00-4,00 arası 1 inci öncelikli yüksek riskli alan, 3,99-3,00 arası 2 inci öncelikli orta riskli alan, 2,99-1,00 arası 3 üncü öncelikli düşük riskli alan olarak ifade edilmiştir.

Ancak, 2008 yılı risk değerlendirmesi sonucu İç Denetim Birimince hazırlanan tablo üst yöneticiye sunulduğunda; Celal Bayar Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinin önümüzdeki zaman içinde yapılmakta olan yeni binaya taşınması planlandığından bahisle, işlemleri sağlıklı olarak tesis etmek üzere bu birimde satın alma, gelir getirici işlemler ve personel konularında sistem denetimi yapılmasının uygun olacağı üst yönetici tarafından belirtilmiş olduğundan, bu öneri en yüksek risk düzeyi olarak değerlendirilip, 2008 ve 2009 yıllarında bu birimin personel, ihale ve gelir getirici işlemleri ile ilgili sistem denetimi yapılması planlanmıştır. Birimimizce yapılan risk değerlendirmesi sonucu öncelik oluşturan süreçlerin denetiminin ise 2010 ve 2011 yıllarında yapılması planlanmıştır.

VI – DENETİM KAYNAKLARI

Plan döneminde sahip olunan denetim kaynağı; sertifikasını almış 3 iç denetçiden oluşmaktadır. Henüz büro ve bütçe kaynağımız bulunmamaktadır.

Üniversitemiz denetim evreni dikkate alındığında mevcut denetim kaynaklarının yetersiz olduğu ve konunun İç Denetim Koordinasyon Kurulunun bilgisine sunulması gerekmektedir.

VII – PLANLANAN İÇ DENETİM FAALİYETLERİ

İç denetim faaliyetleri, denetim faaliyetleri ve diğer faaliyetler olarak planlanmıştır.

A-Denetim Faaliyetleri

Yapılan risk değerlendirmeleri sonucunda; Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi'nde yer alan "iç denetimin ilk defa yapılacağı dikkate alınarak, tüm denetim alanları yerine bir veya birkaç alanın pilot olarak belirlenmesi ve ilk yıl bütün denetim kaynağı ile bu alanlarda denetimlerin tamamlanması, alınan sonuçlar ve edinilen tecrübeler üzerine daha sonra diğer alanlarda denetime geçilmesi" prensibinden hareketle, üst yöneticinin de önerileri doğrultusunda 2008 yılında risk düzeyi en yüksek olan denetim alanı denetim programına alınmışsa da 2008 yılı risk değerlendirmesi sonucu İç Denetim Birimince hazırlanan tablo üst yöneticiye sunulduğunda; Celal Bayar Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinin önümüzdeki zaman içinde yapılmakta olan yeni binaya taşınması planlandığından bahisle, işlemleri sağlıklı olarak tesis etmek üzere bu birimde satın alma, gelir getirici işlemler ve personel konularında sistem denetimi yapılmasının uygun olacağı üst yönetici tarafından belirtilmiş olduğundan, bu öneri en yüksek risk düzeyi olarak değerlendirilmiştir. Üst yönetimin talepleri doğrultusunda denetime alınan birim ile süreçleri için üst yönetimce süre öngörülmediğinden Hastane Döner Sermaye İşletmesinin personel, ihale ve gelir getirici işlemleri ile ilgili sistem denetiminin 2009 yılı boyunca yapılması planlanmıştır. Birimimizce yapılan değerlendirme sonucu öncelik oluşturan süreçlerin denetiminin ise 2010 ve 2011 yıllarına kaydırılarak, belirlenen sürelerle yapılması planlanmıştır.

Denetim faaliyetleri için, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında toplam 1587 gün (3 kişi) ayrılması planlanmaktadır.

B- Diğer Faaliyetler

Denetim yönetimi faaliyetleri: İç denetim planlarının ve programlarının hazırlanması, denetim faaliyetlerinin koordinasyonu, denetim raporlarının incelenmesi, denetim izleme faaliyetleri ve bu kapsamdaki idari işlemleri kapsar. Bu faaliyet İç Denetim Birim Yöneticisi Lütfiye KUMLUTAŞ tarafından yürütülecektir.

Danışmanlık faaliyetleri: Talep edilen hizmetler kapsamında danışmanlık faaliyetlerini kapsar. Üniversitemizde İç Kontrol sisteminin kurulması amacıyla oluşturulan komisyona iç denetçilerin de katılması üst yönetici tarafından öngörüldüğü için bu faaliyetler için 36 işgünü (üç kişi) ayrılması planlanmıştır.

Eğitim faaliyetleri: İlgili mevzuat hükümleri göz önüne alınarak, iç denetçiler için alınacak ve iç denetçiler tarafından verilecek eğitimleri kapsar.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında; iç denetçilere, her üç yılda asgari yüz saat meslek içi eğitim sağlanacağı, bu sürenin otuz saati, Kurulun koordinatörlüğünde Maliye Bakanlığınca verileceği kalan sürenin, Kurulun eğitim konusundaki düzenlemelerine riayet edilerek, ilgili kamu idarelerinin ihtiyaçlarına göre iç denetim birimince programlanacağı,

Aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; iç denetim birimlerinin, gerektiğinde mesleki kuruluşlar, üniversiteler ve bilimsel alanda etkinlikte bulunan diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle, yılda en az bir defa kurs, seminer ve benzeri etkinliklerde bulunacağı ve bu etkinliklere iç denetim plan ve programında yer vereceği hüküm altına alınmıştır.

İÇ DENETİM BİRİMİ

Planda eğitim faaliyetleri için 2009, 2010 ve 2011 yıllarında toplam 160 işgünü (3 kişi) süre, alınması muhtemel meslek içi eğitim ile iç denetim birimince düzenlenmesi muhtemel eğitim programları için ayrılmıştır.

Program dışı denetim ve danışmanlık faaliyetleri: Planlama aşamasında öngörülemeyen denetim ve danışmanlık faaliyetlerini kapsar.

Öngörülmeyen denetim danışmanlık faaliyetleri için 2009, 2010 ve 2011 yıllarında toplam 215 işgünü (3 kişi) süre ayrılmıştır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda hazırlanan çizelge **Ek: 2**'de gösterilmiştir.

Lütfiye KUMLUTAŞ
İç Denetim Birim Yöneticisi

U Y G U N D U R
31/12/2008

Prof. Dr. Semra ÖNCÜ
Rektör